

Rok 26.

PRZEDPŁATA w POZNANIU
Kwartalnie 1,20 mk., z odnośnieniem do domu 1,4 mk., mies. 40 f.
REDAKCJA: ulica Dolna Wąłowa nr. 1, I piętro.
z dnośnieniem 50 f. — „Wielkopolanin” wychodzi codziennie.

Poznań, środa 13 maja 1908.

Telefon: Ekspedycji 1013. Redakcji 1142.

PRZEDPŁATA na POZTACH:
Kwartalnie 1,2 mk., z odnośnieniem do domu 1,62 mk.
REDAKCJA: od wiersza drobn. 26 f. Rękopisów się nie wraca.
EKSPEDYCJA: ulica Posadowskiego nr. 89.

Nr. 110.

Adres do Ojca św.

odczytany i przyjęty na wiecu kobiet w niedzielę.

Ojciec Święty!

Zebrane na wiecu w Poznaniu katolicki polki do głębi serca przejęte wdzięcznością za Twoją dobroć ojcowską nam wobec delegacji polskiej z Najprzewielebniejszym biskupem Likowskim przybyłej okazaną — pragniemy u stóp Twoich złożyć wyrazy wiernego hołdu dla Ciebie, Ojciec Święty, a zapewnienia naszych niezmiennych uczuć dla Głowy Kościoła katolickiego.

W przemowie Swej, Ojciec Święty, raczyłeś zaznaczyć, że każdy ojciec miłością swoją otacza zwłaszcza to dziecię, które jest nieszcześliwe. Ojciec Święty, Ojciec całego świata, oto my nieszcześliwe córki Polski dziękujemy Ci za błogosławiące słowa Twoje, za dzielenie cierpień i za pomoc w dźwiganu krzyża naszego, a skłaniając się do stóp Twoich, błagamy Cię nadal o tę miłość i opiekę, jaka nam wytrwałości i mocy dodaje za łaską Twego apostołskiego błogosławieństwa. (Tu następują podpisy.)

Prasa niemiecka

a wybory w Poznańskim.

Berlińska „Die Post” umieściła o nadchodzących wyborach sejmowych ciekawą notatkę. Pisz ona w nr. 206, co następuje:

„Wyborcze prawo pruskie uwzględnia sprawiedliwiej znaczenie niemieckie w Poznańskim aniżeli prawo wyborcze Rzeszy, opierające się wyłącznie na liczbie ludności. Poznańscy Niemcy bowiem, którzy do Rzeszy wysyłają tylko 4 posłów, posiadali w ostatniej izbie posłów pruskiej aż 19 swoich przedstawicieli.

Rzuca się równocześnie w oczy spostrzeżenie, że obwód bydgoski daleko silniej przyczynia się do przedstawicielstwa niemieckiej, aniżeli obwód poznański. Kiedy bowiem liczba posłów polskich z okręgu bydgoskiego przedstawia się w stosunku 1 : 9, to w obwodzie poznańskim zawsze jeszcze dochodzą polacy do stosunku 9 : 10. Południowa oraz południowo-wschodnia część prowincji jest przeto zawsze jeszcze przeważnie polską, północna natomiast część wraz z powiatami leszczyńskim, wschowskim, międzyrzeckim i skwierskim jest przeważnie niemiecką. W kilku innych powiatach liczba ludności jest mniej więcej równą. Tutaj wynik wyborów zależy będzie od sprężystości partji.

Po stronie niemieckiej można nadchodzących wyborów oczekiwać z ufnością w ich wynik. Kompromisy, jakie niemieckie partje obywatelskie pozawierały przy przeszłych wyborach parlamentarnych z wyjątkiem centrum, odnoszą się także do tegorocznych wyborów sejmowych. Kompromisy te zabezpieczają partjom stan posiadania, który przez nowe wybory zapewne mało się zmieni. Zdaje się być rzeczą wątpliwą, czy się uda odebrać polakom okręg z obwodu bydgoskiego, który jeszcze w ostatniej kadencji posiadali,

mianowicie okręg gnieźnieński-witkowski. (!) Można natomiast mieć nadzieję, że Niemcy utrzymają okręg mogileński-żniński-wągrowiecki, poznański-wiejski-obornicki i szamotulsko-babimojski. Także zabieg centrum w okręgu leszczyńsko-wschowskim nie odnosią zapewne skutku. W mieście Poznaniu, w Bydgoszczy, Chodzieży i Międzyrzeczu można na zwycięstwo Niemców liczyć z całą pewnością, także drobne spory w okręgu inowrocławsko-szubińskim zostaną jeszcze przed terminem wyborów usunięte. Tak więc nowe przedstawicielstwo Niemców poznańskich w sejmie pozostanie prawdopodobnie to samo jak to, które obecnie ustąpiło.

Przyznaje „Post”, że w niektórych powiatach i okręgach wynik wyborów sejmowych zależy od „sprężystości partji.” Mamy przeświadczenie, że polacy, których Niemcy uważają także jako „partję” dołożą sił i starań, ażeby wątpliwe i niepewne powiaty Niemcom odbić.

Rząd bawarski a polacy.

Rząd bawarski postanowił, jak donoszą, odnośnie do polaków nie skorzystać z prawa przysługującego mu z § dawniej 7 a dziś 12 nowej ustawy o stowarzyszeniach, to znaczy, że będzie wolno polakom w Monachium na zebraniach publicznych używać swobodnie języka polskiego.

Pierwszy zakaz z § 7. (12.)

W Bernburgu w Księstwie Anhalt miał się 24 bm. odbyć wiec polski, zwolany przez Komitet Polityczny w Berlinie. Tamtejszemu mężowi zaufania Komitetu, który wiec zameldował, doniosła jak nam donoszą, polieja tamtejsza, że według nowej ustawy obrady toczyć się muszą po niemiecku.

(Należało go zameldować jako wiec wyborczy. Red.)

Niemcy nadbałtyccy.

Wychodząca w Berlinie „Deutsche Tageszeitung” zamieściła artykuł, ubolewający nad losem Niemców nadbałtyckich, którym grozi rzekomo utrata wszelkiej supremacji w kraju „odwiecznie niemieckim.”

„Większość obecnej Dumy — pisze „Deutsche Tageszeitung” — wrogo jest usposobiona wobec „obcokrajowców” i „innowierców” i zapoznaje najzupełniej kulturalne prawa Niemców. W narodowej prasie rosyjskiej rozpoczyna się formalna heca przeciwko nim i wyraża się życzenie powrotu do polityki narodowej i religijnego przesładowania z czasów Aleksandra III.”

Dalej narzeka pismo to, że według okólnika prezesa ministrów, rząd rosyjski zamierza w nadbałtyckich prowincjach przeprowadzić kolonizację rosyjską, usuwa Niemców od wszelkich urzędów i nie uwzględnia pod żadnym względem wymagań niemieckich (?). Rusyfikacja szkół postępuje coraz szybciej; niema nadzieji, aby uniwersytet w Jurgiewie (Dorpacie) zwrócono Niemcom; rząd, zapominając,

co winien kulturze niemieckiej, niszczy ją całkowicie. Co większa nie obmyśla nic ku obronie Niemców wobec rewolucyjnych żywiołów miejscowej ludności; ruch ten, chwilowo przez stan obłąkania zduszony, wrę w głębi i grozi wrogim przeciwko Niemcom wybuchem, skoro tylko rozluźnią się pęta, krępujące go dzisiaj.

Wszystko to każe Niemcom ze strachem patrzeć w przyszłość. O zgodzie z Łotyszami mowy być nie może, mimo wysiłków „liberalnej” grupy niemieckiej.

Jedyną pociechą dla „Deutsche Tageszeitung” jest, że Niemcy w prowincjach nadbałtyckich na duchu nie upadają, że ofiarność ich, w celu podtrzymania narodowości, jest wielka.

Sejmik inflancki przyznał znaczne sumy na podniesienie szkół i innych kulturalnych zakładów niemieckich. Dopóki tylko ludność niemiecka prowincji nadbałtyckich na duchu nie upadnie, będzie miała siłę, aby złamać wszelkie przeszkody, stawiane rozwojowi kultury niemieckiej. —

Kurs wakacyjny w Krakowie w r. 1908.

Wykłady Kursu wakacyjnego, których wykaz poniżej podany, odbędą się w czasie od 25 czerwca do 20 lipca br. w salach „Collegium novum” lub w innych lokalach wedle podziału godzin, który będzie ogłoszony w połowie czerwca.

Głównem zadaniem Kursu jest uzupełnianie wykształcenia nauczycieli i nauczycielek, tak zajętych w zakładach szkolnych i prywatnych. Mogą na nie jednak uczęszczać i inni zgłaszający się pod warunkiem poprzedniego porozumienia się z Zarządem.

Zarząd Komitetu, urządzającego Kurs wakacyjny, stanowią: Profesor Uniwersytetu Jagiell. Dr. Wiktor Czerniak jako przewodniczący, Docent Uniwersytetu Jagiell. Dr. Wacław Tokarz jako zastępca przewodniczącego. Dr. Marjan Górski jako sekretarz i skarbnik.

Wpisowe na cały kurs wynosi 24 koron austriackich, albo 10 rubli rosyjskich. U wejścia do sal wykładowych będą nadto sprzedawane bilety wstępu na poszczególne wykłady (20 halerzy bilet wstępu na jeden wykład).

Jako zastępczyni Zarządu na zabór pruski wszelkich wyjaśnień dotyczących kursu udziela p. Zofja Sokolnicka (Poznań, Piekary 16 II, Bäckerstr.) u której można zasięgać także wiadomości w sprawie wynajmu mieszkań, warunków pomieszczenia i utrzymania w pensjonatach i t. p.

Program wykładów:

I. Historia: Docent uniw. dr. Wacław Tokarz: Reformy socjalne wielkiej rewolucji francuskiej (6 wykładów).

Prof. uniw. dr. Stanisław Estreicher: Powstanie państwa nowożytnego (10 wykładów).

Prof. uniw. dr. Marjan Zdziechow-ski: Filozofia a religja w XIX wieku (7 w.).

Prof. uniw. dr. Stanisław Kutrzeba: Zarys dziejów gospodarczych Polski (10 w.).

Dr. Ludwik Kolankowski: Dzieje trzech rozbiorów Polski (15 w.).

II. Historia literatury: Docent uniw. dr. Tadeusz Grabowski: Piśmiennictwo religijne w Polsce XVI wieku (10 w.).

Tenże: Juliusz Słowacki, życie i twórczość (12 w.).

Prof. dr. Józef Flach: O romantyzmie i neoromantyzmie (15 w.).

III. Historia sztuki: Dyr. muz. narod. dr. Feliks Koppera: Zwiedzanie zabytków Krakowa (serjami najwyższej po 25 osób — kilka wycieczek z każdą serją).

Dr. Zdzisław Jachimeski: Historia muzyki polskiej (10 w.).

IV. Językoznawstwo: Prof. uniw. dr. Jan Rozwadowski: Słowianie i ich języki w dobie przedhistorycznej (6 w.).

Prof. uniw. dr. Jan Łoś: Składnia języka polskiego (16 w.).

V. Metodjka nauk i pedagogja: Prof. dr. Franciszek Fuchs: Wskazówki do nauczania geografji (6 wykładów).

Radca szkolny dr. August Sokolowski: Wskazówki do nauczania historii polskiej (7 w.).

Prof. Antoni Mazanowski: Wskazówki do nauczania literatury polskiej (15 w.).

Prof. Jan Magiera: Wskazówki do nauczania języka polskiego (10 wykładów).

* **Wiece wyborcze** odbędą się dla powiatu chodzieskiego w dniu 17 bm. w niedzielę krótko po 2 po poł. w Chodzieży; — dla pow. czarnkowskiego d. 24 b. m. w Czarnkowie. Na obu wiecach przemawiać będzie p. Walery Lebiński z Poznania. —

* **Walne zebranie przedwyborcze** na powiat żniński odbędzie się w Żninie w niedzielę dnia 17 bm. po południu o godz. 5 na sali p. Bukowskiego. O liczny udział uprasza Komitet wyborczy.

* **Okręgowe zebranie wyborcze** odbędzie się w Grzebieniu w niedzielę, dnia 17 maja o godz. 4 po południu na sali p. Wujka. Okręg stanowią miejscowości: Brzoza, Ceraadz dolny, Gaj Wielki, Grodziszczko, Grzebieńska, Mieścisko i Sarbia. O liczny udział wyborców uprasza Okręgowy podkomitet pow. Szamotulskiego.

* **Walne zebranie przedwyborcze** na powiat ostrzeszowski odbędzie się w niedzielę, 17 maja o godzinie 3 po południu na sali pana Kahlerta w Ostrzeszowie. Komitet powiatowy.

* **Walne zebranie przedwyborcze** na powiat śmigieński odbędzie się w niedzielę, dnia 17 maja o godzinie 4 po południu na sali strzeleckiej w Śmiglu.

Alfons Bréchan, przewodniczący komitetu wyborczego na powiat śmigieński.

*** Walne zebranie wyborcze** na powiat pleszewski odbędzie się w Pleszewie w niedzielę, dnia 24 maja o godz. pół do 5 po poł. na sali hotelu Wiktorja.

Porządek dzienny: 1) Zagajenie walnego zebrania. 2) Ukonstytuowanie się biura. 3) Sprawozdanie poselskie. 4) Dyskusja nad niem. 5) Ustanowienie listy kandydatów. 6) Nauka o wyborach. 7) Wnioski i wolne głosy. 8) Zamknięcie zebrania.

O jak najliczniejszy udział wyborców uprasza

Komitet wyborczy na pow. pleszewski.

* * *

*** Walne zebranie przedwyborcze** na powiat kępniński odbędzie się w niedzielę, 17 maja w Kępnie na sali Domu Katolickiego.

* * *

*** Walne zebranie przedwyborcze** na powiat leszczyński odbędzie się w niedzielę, d. 17 bm. o godz. 4 po południu na sali p. Pieczyńskiego w Osiecznie. — O liczny udział uprasza Komitet powiatowy.

* * *

*** Walne zebranie przedwyborcze** na powiat koźmiński odbędzie się w Koźminie w niedzielę d. 17 bm. o godz. 4 po poł. na sali hotelu du Nord. — O liczny udział wyborców prosi Komitet wyborczy powiatowy.

Wiadomości polityczne.

Niemcy. Minister wojny, Einem powraca do Berlina dnia 15 bm. i obejmuje obowiązki swego urzędu.

— „Frankfurter Ztg.“ pisze w sprawie dodatków dla kresów wschodnich: „Podezas obrad parlamentu ożywną dyskusją wywołało żądanie dodatku dla kresów wschodnich dla urzędników cesarstwa, że urzędnikom cesarstwa trzeba to samo przyznać, co mają już urzędnicy pruscy; w zasadzie jednak dodatki te potępiono. Najmniejszego bowiem nie ma powodu dawania dodatków za urzędowanie na kresach wschodnich; prowincje te nie są bowiem dzikim krajem, a pod względem kosztu życia są tańsze, niż inne. Ze względów politycznych dodatki takie są potępienia godne, ponieważ wypełnienie obowiązków urzędu wszędzie dla urzędnika, jest równe, a takie nie stałe dodatki noszą charakter nagrody za polityczne zachowanie się; skrupułu tego nie znosi uchwała parlamentu, że dodatki te są przyznane na cały rok etatowy. Dodać jeszcze trzeba i to, że przez to okazuje się na zewnątrz wyjątkowe obchodzenie się z polakami, przeciwko czemu podczas interpelacji polskiej większość parlamentu oświadczyła się. Zamiast takiej pomocy z politycznym podkładem, powinien rząd być pomyślnie o stanowiącej reformie pensji wszystkich urzędników.“

Galicia. Akt oskarżenia w sprawie Siczynskiego gotowy będzie pod koniec bm. Rozprawa sądowa rozpocznie się w połowie czerwca.

— Prokuratorja wytoczyła proces o pochwalenie czynów karygodnych dwóm studentom rusińskim, którzy w charakterze deputatów młodzieży ukraińskiej, złożyli hold siostrze Siczynskiej.

Ziemie Polskie. Według wiarogodnych pogłosek sprawa otwarcia

pierwszych kursów w uniwersytecie warszawskim w jesieni rb. uzyskała aprobatę rady ministrów.

— Na mocy rozporządzenia general-gubernatora warszawskiego w 7 guberniach Królestwa Polskiego w pośród 10 zostają zniesione stanowiska czasowych general-gubernatorów wojennych. Stan wojenny mimo to zostaje nadal utrzymany. Obowiązki dotychczasowych general-gubernatorów powierzono częściowo gubernatorom, częściowo zaś wziął je na siebie general-gubernator warszawski. — Obowiązki general-gubernatorów czasowych zostały utrzymane w guberniach: warszawskiej, piotrkowskiej i kaliskiej. Na gubernię piotrkowską i kaliską łącznie ustanowiony został nadal jeden general-gubernator w osobie generała Kaznakowa.

Rosja. Na dwóch ostatnich posiedzeniach Duma przyjęła projekt o kontyngencie rekrutów w ilości 456,535. — Wyłączenie żydów od powinności wojskowej odrzucono.

Azja. Wrogo usposobione anglikom szczepu Mohmands odrzuciły stanowczo propozycje pokojowe uczynione im przez anglików. Fakt ten oznacza dalszy ciąg wojny. Odpowiedź jakiej zbuntowani Hindusi udzielili, ma być bardzo harda. Równocześnie donosi „Morning Post“ z Szangaju, że rząd angielski wysłał posiłki do prowincji Jün-nen, gdzie również szerzy się bunt wśród krajowców. Z Kalkuty donoszą, że na stacji Parbatipur uwieziono w pociąg z powodu sprzeczki pewnego bengalczyka. Policja znalazła przy nim cztery bomby i trzy sztylety. Emir Afganistanu, odpowiedział na przedstawienie rządu angielskiego z powodu przejścia granicy przez bandy afgańskie, iż wydał rozkazy, aby ci, którzy przekroczyli granicę, wrócili natychmiast, również urzędnikom polecił, ażeby pilnie strzegli granicy i uzbrojonych oddziałów nie przepuszczali. General Wilcock otrzymał rozkaz wyruszenia z dwiema brygadami przeciw Mohmandsom ponieważ nie chcieli przyjąć warunków poddania się.

Walne zebranie

Towarzystwa Schronienie Nauczycielek odbędzie się w środę, dn. 13 b. m. o godz. 5 po południu na sali Domu Katolickiego.

Porządek obrad:

- 1) Zagajenie.
- 2) Wybór Przewodniczącej.
- 3) Sprawozdania a) sekretarki, b) skarbniczki i kasjerki, c) komisji rewizyjnej.
- 4) Wybór 1 członka Rady.
- 5) Komunikaty Zarządu.
- 6) Wnioski bez uchwał.

O liczny udział członków upraszamy. Za Zarząd:

Michalina Mott, wiceprzewodnicząca.
Marja Halina Lebińska, sekr.

Subhasty.

Dnia 15 bm. na sądzie w Pniewach o godz. 10 gospodarstwo zap. Grońsko nr. 33, Józefy ur. Pawlik i Walentego Łodygi, w obszarze 6,04,52 ha.

Dnia 15 b. m. na sądzie w Krotochowie o godz. 10 posiadłość zap. Swinków nr. 67 Marty Manteuffel ur. Kliszczewska, w obszarze 2,16,54 ha.

Dnia 15 bm. na sądzie w Rogoźnie

o godz. 9 i pół posiadłość zap. Ritschenwalde (Ryczywół) nr. 218 i 240 wdowy P. Felder ur. Noak i spółn., w obszarze 22,60 ar.

Dnia 15 bm. na sądzie w Wągrowcu o godz. 10 posiadłość zap. Wągrowiec nr. 578 Fr. Wittek w obszarze ar. 41,70.

Dnia 16 bm. na sądzie w Ostrowie o godz. 10 posiadłość Chynów nr. 283, Józefa Wojtasiaka w obszarze 1,62,40 hektarów.

Dnia 16 bm. na sądzie w Kcyni o godz. 10 gospodarstwo zap. Dobischau nr. 47, G. Hellwiga, w obszarze 26,45,53 hektarów.

Dnia 16 bm. przez sąd okręgowy w Żernikach w lokalu Furscha'a o godz. 11 gospodarstwo zap. Herrnkirch (Żerniki) nr. 26, Karola Tesch, w obszarze 11,03,79 ha.

Dnia 16 bm. na sądzie w Bydgoszczy o godz. 11 posiadłość Schleusenau nr. 77 Gustawa Burow, w obszarze ha 2,78,20.

Dnia 16 bm. na sądzie w Łabiszynie o godz. 10 posiadłość zap. Salesche (Zalesie) nr. 14 Konstantego Rymskiego w obszarze 90,43,95 ha.

Dnia 16 bm. na sądzie w Poznaniu o godz. 9 posiadłość zap. Winiary numer 229 Stanisława Pflauma w obszarze 10,50 ar wart. doch. 1710 mk.

Dnia 18 bm. na sądzie w Witkowie o godz. 10 i pół gospodarstwo zap. Ellernbruch nr. 9 Maksymiljana Mieczyskiego w obszarze 11,22,70 ha.

Dnia 18 bm. na sądzie w Obornikach o godz. 10 posiadłość zap. Oborniki 116 d i 320, Kuno Lange'go w obszarze 5,24,57 ha.

Dnia 19 bm. na sądzie w Szamotułach o godz. 9 i pół posiadłość zap. Oporowo nr. 4, wdowy M. Pieprzyk ur. Kietzmanna, w obszarze 72,80 ar.

Dnia 20 bm. na sądzie w Wieleniu o godz. 10 gospodarstwo zap. Klein Drensen nr. 64 Augusta Püpke w obszarze 9,41,10 ha.

Wiadomości z bliska i z daleka.

Poznań, dnia 12-go maja 1908.

Uczmy dzieci czytać

i pisać po polsku!

*** Wielkopolskie karty z polikanem** sztuka 10 fen. są do nabycia wszędzie tam, gdzie się sprzedaje telegramy gratulacyjne.

*** Poseł do ludu polskiego.** Abonentów na prowincji prosimy, by się po „Posła“ zwracali bezpośrednio do administracji Katolika (Bytom — O. Schl.) Administracja pisma naszego sprzedawać będzie „Posła“ tylko odbiorcom na miejscu.

*** Biuro informacyjne Polskiego Centralnego Komitetu wyborczego i Biuro „Straży“** przy Alejach nr. 18, jest otwarte codziennie rano od 10—1, po południu od 4—6, w niedzielę i święta od 12—1. Adres: Dr. Tadeusz Jaworski, Poznań—Posen. Telefon 1640, tylko w godzinach od 10—1 i 4—6. — Prosimy o nadsyłanie wiarogodnego materiału jako to: zakazów i rozporządzeń policyjnych i administracyjnych, nadużyć komisarzy, landratów i urzędników stanu, akt sądowych i wyroków itp. — dla użytku posłów naszych.

*** Z teatru.** Jeszcze tylko kilka przedstawień na dochód artystów naszej sceny. Jesteśmy pewni, że przyjaciele teatru nie

odmówią im swego poparcia. Jutro: „Rozdina Furiosów.“ Ceny do połowy niższe. — W środę: „Malka Szwarcenkopf.“ Ceny do połowy niższe. — W czwartek: „Wróg ludu.“ Ceny do połowy niższe. — W sobotę: „Żołnierz królowej Madagaskaru.“ Ceny zwyczajne. — W niedzielę, 17 bm. zabawa w Parku Wiktorja na dochód artystów naszej sceny. W razie niepogody, powtórzoną zostanie w teatrze sztuka: „Żołnierz królowej Madagaskaru.“

*** Poznań.** (Urząd stanu cywilnego z dnia 9-go maja 1908 r.) Zapowiedzie: Posługacz W. Turkiewicz z J. Juszcak. Robotnik Fr. Kujawa z J. Filipiak ur. Okupniak. — Śluby: Nadinspektor P. Ernst z E. Guischard. Pomocnik malarski Stanisł. Geltz z A. Sulejewską. Sortier cygar Alfr. Deppe z S. Günther. Rzeźnik N. Owsianowski z St. Reimann. Blacharz R. Porsch z A. Sikorą. — Urodziny. Syna: Posługacz J. Wiśniewski. Platnik wojskowy P. Hahnet. Drukarz H. Błażejczak. Kowal Adam Sepiński. Niezamężna N. — Córki: Zawiadowca kancelarii landszafy dr. filozofji H. Wagner. Robotnik M. Mucha. Robotnik Stefan Zajacek. Posługacz Jakub Okupniak. Kupiec A. Dawid. — Bliźnięta: Niezamężna P. — Umarli: Płóciennik G. Leonhardt 63 lata. Wdowa E. Thieme ur. Denzin 39 lat. Zameżna St. Kotlarek ur. Kowalewska 25 lat. B. Kozak 6 lat 3 mies. 28 dni. M. Borkowska 1 m. Wdowa M. Łuszyńska 73 lata. Panna W. Walter 26 lat. H. Świętek 22 dni.

*** Poznań.** Dnia 7 bm. złożył w Berlinie egzamin asesorski pan dr. Stanisław Ślawski, syn p. radcy Ślawskiego z Poznania. — (Godziny ordynacyjne w poliklinice przy lazarecie miejskim w Poznaniu i w miejskiej instytucji dobroczynnej przy ulicy Podgórnej nr. 4, ustanowione zostały w następującym porządku: W lazarecie miejskim przy poliklinice chirurgicznej od godziny 8 do 9 rano, dla chorych na cierpienia wewnętrzne od 3—4 po południu, w poliklinice dermatologicznej (dla chorób naskórných) od 12—1 w południe; w schronisku dla chorych na piersi we wtorki i piątki od 4 do 5 po południu. W kamienicy przy ulicy Podgórnej nr. 4, IV p.: dla alkoholików w każdy piątek od godz. pół do 7 wieczorem począwszy. — (W ubiegły czwartek zapisała policja do kary 13-letniego niedorostka, który w sieni kamienicy na Piekarach podpalił raketę, powodując wielki huk, wskutek czego powstało wielkie zbiegowisko. — (W ubiegły czwartek przed południem odbyło się na placu Grolmana premiowanie koni. Premiowano ogółem 14 koni. Pierwszą nagrodę w kwocie 100 marek otrzymał wójt Żytkowiak z Sobiesierni, drugą premją 80 marek właściciel Kurasz z Plewisk, trzecią 60 marek, pan Monczyński z Krzyżownik, czwartą 50 marek gospodarz Deutsch z Kielc. Dyplomy otrzymali pp. Osiecki z Rataj, Janicki z Krzesinka, Matuszak z Garb i Kurasz z Plewisk.

*** We wczorajszym** ciągnięciu loterii pruskiej padły następujące wygrane: 3 po 10 tys. mk. na numera 107151, 224081 i 231910, dwie po 5000 mk. na numera 171878 i 230840.

*** Polowanie** na rogacze w obwodzie rejencyjnym poznańskim rozpoczęło się wczoraj dnia 11 maja.

*** Brak nauczycieli.** Z najświeższego urzędowego organu dowiadujemy się, że w obwodzie rejencyjnym poznańskim poszukują 9 nauczycieli, a w obwodzie bydgoskim 5. Między innymi odczuwają brak nauczycieli miasta: Grodzisk, Inowrocław, Międzybóże,

166 Wielki los.

Przekład z francuskiego.

(Ciąg dalszy.)

— Jestem na panów rozkazy.
— Panie dyrektorze, obecność pańska będzie mi konieczna potrzebna.
— Pojadę chętnie z panami.
— Zjemy obiad w jakiej restauracji na placu Bastylji, następnie udamy się na wyspy.

Wsiadli do dwóch powozów i zatrzymali się na bulwarze Beaumarchais.

Urzednicy zasiedli do obiadu z dyrektorem Urzędu loterii. Adrian, który nie będąc aresztowanym, nie był jednakże zupełnie wolnym, posilał się pod dyskretnym dozorem kilku agentów policyjnych.

W wili na wyspach, dzień przeszedł wcale nie wesoło.

Klara od rana, literalnie we łzach tonęła.

Aż dotąd żywi jeszcze jakąś nieokreśloną nadzieję, aż dotąd, chociaż bez żadnej zasady, ludziła się wszelako jeszcze.

Ale teraz wszystko już było skończone.

Zbliżała się godzina, w której miała uczynić z siebie ofiarę, dla serca obojżku.

Rozpacz szarpała jej duszę.

Jedynie myśl, że się poświęca dla matki dodawała jej odwagi siły, do poniesienia krzyża swego na tę kalwaryjską zaprawdę górę.

Oddawszy się całkowicie w ręce przyslanej przez Placyda Jouberta pokojówki, stroiła się płacząc, na tę straszną uroczystość wieczorną.

Gdy około piątej weszła do salonu, w którym czekał na nią Leopold, został on ośniony jej urodą, pomimo, że była bardzo bladą i miała zaczerwienione oczy.

O szóstej godzinie zaczęli się zjeżdżać goście.

Placyd Joubert przedstawiał ich niewidomej i pannie Joannie-Marji de Rhodé.

O siódmej godzinie wszyscy byli w komplecie.

Kamerydner bardzo okazały, wynajęty na te gody przyszedł powiadomić, że podano do stołu.

Paulinę poprowadził do sali jadalnej ojciec jej przyszłego zięcia.

Klara, gdy uszczęśliwiony i tryumfujący Leopold podał jej ramię, zadrżała od stóp do głów i bardziej jeszcze pobladła.

Stół był elegancko nakryty, oświetlony agiornio i przystrojony w bukiety kwiatów.

Obiad lubo przygotowany przez drugorzędnego restauratora, był wyśmienity, a wina wyborowe, pochodziły z piwnic Jouberta.

O trzy kwadranse na dziesiątą biesiadnicy wstali od stołu i przeszli do salonu, który wyglądał na prawdziwą oranżeryję, tyle było w nim kwiatów egzotycznych.

W pośrodku stał stół pokryty czerwonym aksamitem a miał przy nim zasiąść notariusz Dawid ze swoim dependentem głównym.

Po pewnym czasie pozostawionym gościom do oglądania i podziwiania wspaniałych podarków ślubnych, ofiarowanych narzeczonej przez Leopolda, notariuszowie zajęli miejsca. Pan David chrząknął głośno i zapanowało milczenie, a Placyd zaczął wyjmować z kieszeni i

rozkładać na stole paczki biletów bankowych.

Czytanie kontraktu miało się rozpocząć niebawem.

— Wybiła właśnie dziewiąta.

W tej chwili kamerydner otworzył na rozcież drzwi salonu i głośno dobitnie zaanonsował.

— Prokurator rzeczypospolitej.

Wywarło to straszne wrażenie.

Urzednik sądowy ukazał się tymczasem na progu — a za nim dyrektor urzędu loterii „Sztuki i przemysłu“, naczelnik służby bezpieczeństwa publicznego, komisarz policji okręgu pół elizejskich i Adrian Couvreur.

Można sobie wyobrazić, jak ten ostatni był strasznie wzruszonym.

Joubert zbladł jak śmierć i wargi drzeć mu zaczęły.

— Adrian! — szepnęła Klara, zobaczywszy młodego malarza i chwyciła się ręką za serce.

— Co za powód sprowadza tutaj i to dzisiaj właśnie pana prokuratora rzeczypospolitej? — odezwała się niewidoma, podnosząc się z wolna, poruszona i niespokojna.

[Ciąg dalszy nastąpi.]

Strzelno, Środa, Trzemeszno, Wągrówiec i Zduny.

*** Główna.** Przed 4 tygodniami, jak to donosiliśmy, utopił się przy zabawie w Warcie chłopiec szkolny Buziakowski; w czwartek wydobyto zwłoki, które były mocno napuszone. (Przed kilku dniami jacyś dotąd niewyśledzeni psotnicy wytkuli na tutejszym dworcu 10 wielkich szymb.

*** Czerwonak.** Furmanek posiedziela Chłudzkiego z Główny najechał pociąg wieczorny idący z Murowanej Gośliny przy przejeździe kolejowym. W powozie siedział wyżej wymieniony posiedziela i robotnik L. Badya z ulicy Strumykowej. Wóz został doszczętnie zniszczony. Ciężko rannego B. odstawiono dorózką do lazaretu miejskiego. — Zaś rannego Ch. zostawiono na życzenie w Głównie.

*** Wzorowem miastem** jest Czarnieje-wo i mogłoby być nam wszystkim wzorem. Otóż w miasteczku tem przez cały rok 1907 nie wniesiono ani jednej skargi o obrazę.

*** Bojanowo.** Rozpoczęto tu budowę gazowni. Kładzenie rur prawie ukończone.

*** Żnin.** W niedzielę rano najechał zaprzęg gospodarza Thomasa z Sarbinowa 6-letnie dziewczę szklarza Nikodema Bogackiego ze Żnina, przyczem dziecko odniosło złamanie lewego ramienia.

*** Inowrocław.** Zezwierzenie. Pewien uczeń szkolny w ulicy Murnej zabawił się rzucaniem kawałów cegły na publiczność, znajdującą się na targowisku przed budami. Jeden kawał cegły uderzył tak silnie w głowę pewnego golarza, że tenże udał się musiał do lekarza.

*** Wielki.** W Nowymdworze powieścił się w nocy na środę w swem pomieszkaniu 82-letni mistrz kowalski Marcin Neumann. Samobójca był rzetelnym, pracowitym i od wszystkich lubianym. Przyczyną samobójstwa jest rozpacz z powodu nieuleczalnej choroby.

*** Bydgoszcz.** Pod zarzutem namowy do krywoprzysięstwa w kilku wypadkach i zamierzonego zabójstwa aresztowano tu żonę mistrza dekarskiego Zühlkego.

*** Dziwna śmiercią** zmarł nauczyciel Dziuba w Zaborzu na Śląsku. Przed kilku tygodniami zauważył na swej twarzy kilka krost, które gdy się szybko mnożyły, udał się do lekarzy miejscowych. Ci odesłali go do Wrocławia do kliniki. Tam robiono wszystko, aby krosty wyleczyć, ale bezskutecznie. Cała twarz Dziuby została zeszpecona; chory utracił wzrok i słuch; ostatecznie zmarł. Podobno zachodziło tu zatrucie krwi wskutek spożycia zepsutych ryb i mięsa.

*** Rusibórz** pod Środą. W uroczystość Patrona Polski św. Stanisława, dnia 8 maja odbył się tu w stodole p. Plucińskiego wiec przedwyborczy, na który stawilo się około 200 wyborców, przeważnie włościan. Krótko przed godz. 4 zagał wiec X. proboszcz Ruszkiewicz z Giecha. Po ukonstytuowaniu zarządu, udzielono głosu delegatowi „Straży“ p. M. Noskiewiczowi z Poznania. Mówca po przedstawieniu obecnego położenia naszego pod zaborem pruskim nawoływał zebranych gorącymi słowami do miłości i życzliwości bratniej, popierania tylko swoich kupców i przemysłowców, dalej większego zajęcia się działalnością w domu, oraz do miłości tej ziemi ojczystej, z której gwałtem nas wyrzucają. Następnie przy nauce o wyborach wyzywał mówca zebranych, by nie lekceważyli wyborów, ażeby mózgi jak najwięcej polskich obywateli do sejmu wysłać. W końcu zachęcał mówca do jak najliczniejszego przystępowania do „Straży“. W dyskusji zabierali jeszcze głos p. Śmiśniewicz ze Środy i X. prob. Ruszkiewicz. Gromkimi okrzykami „niech żyją“ podziękowali zebrani mówcom za przemówienia. Na zakończenie odczytał X. prob. R. następującą rezolucję, — którą jednogłośnie przyjęto: „W dniu św. Stanisława b. i m., Patrona Narodu Polskiego, zebrani wiecownicy w Rusiborzu pod Środą, na wiecu przedwyborczym, odczuwając boleśnie ciosy nam wymierzone przez rząd pruski ustawami o wyłączeniu z siedziby ojców i zakazie przemawiania w języku ojczystym na zebraniach, wyjątkowo temi ustawami czując się pokrzywdzeni, pro-

testujemy przeciwko tymże i postanawiamy w obronie przynależnych nam praw walczyć na drodze legalnej. Dom nasz oddadź będzie twierdzą, w której pilnować i pielegnować będziemy język i tradycję po ojcach dziadziach. Dom będzie nam szkołą dla dążeń naszej. Żadne prześladowanie nie odwieść nas od wiary św. i tradycji ojców naszych, mając tę niezłomną nadzieję, że Bóg — Sprawiedliwy Sędzia stoi po stronie broniących swych słusznych praw. Po okrzyku wznieśionym na cześć Ojca św. zamknął p. przewodniczący wiec o godz. 5 i pół. Przebieg wieca był poważny i spokojny, a straż pełnił kryminalny komisarz z Poznania i 2 żandarmów.

*** Zgorzelice.** Przy budowie wielkiej hali zarwał się w sobotę po południu dach nad halą, przyniatając 25 zatrudnionych sztukatorów. Wydobytą z pod gruzów 2-ch zabitych i 5 ciężko rannych. Budowniczy p. Sehring z Szarlottenburga, który prowadził budowę, przybył na miejsce katastrofy i został aresztowany po przesłuchach sądowych. Wdrożone śledztwo wykazało, że robotnicy zwrócili już przed trzema tygodniami kierującemu budowniczemu uwagę na luźne połączenie, podtrzymujące dach. Straż ogniowa pracuje w dalszym ciągu nad wydobyciem zwłok. Wczoraj rano przybył oddział 40 pionierów z Głogowy celem podjęcia dalszych prac nad wydobyciem zwłok. Rano znaleziono trzecie zwłoki. Majątek budowniczego Sehringa obłożono aresztem we wysokości 100 tysięcy marek. W rzeczach sztukatora Fleischera znaleziono tysiąc marek.

*** Kalendarz.** Środa, dn. 13 maja rb. Serwacego b. Wschód słońca o godz. 4 min. 10, zachód o godz. 7 min. 43.

Ruch w Towarzystwach.

— Dziś o godzinie 8 i pół wiecz. odbędzie się zebranie Tow. Przemysłowego „Kosciuszko“ w Górczynie w restauracji „Gloria“ p. Spychały.

— Posiedzenie Towarzystwa Przem. „So-

bieski“ w Poznaniu odbędzie się w środę, 13 bm. o godz. 9 wiecz. w lokalu posiedzeń. Chwaliszewo nr. 24. Na porządku obrad wykład p. St. Nowickiego.

Poznań, dnia 11 maja 1908 r.
(Urządowe sprawozdanie miejskiej komisji targowej na targu zbożowym).

Za 100 kilogramów:			
	towar piękny	średni	podły
Pszonica	21,80	20,90	20,10
Żyto	18,70	17,60	16,—
Jęczmień	15,60	14,60	13,80
Owies	15,60	14,90	14,40

Wrocław, dnia 9-go maja 1908 r.			
	dobry tow.	średni tow.	pośl. tow.
	najw. najn.	najw. najn.	najw. najn.
	cena	cena	cena
	mr.	mr.	mr.
Pszonica biała	22,—	21,40	21,30
Żółta	21,90	21,30	21,20
Żyto	19,60	19,—	1,80
Jęczmień	15,—	14,80	14,70
Owies	15,90	15,40	15,30
Groch Wikt.	24,—	23,—	22,—
Groch mały	20,50	20,—	19,80

Bydgoszcz, dnia 9-go maja 1908. (Sprawozdanie Izby handlowej). Pszenica niemiecka, nieper. najmniej 128 funtów holenderski wagi 220 mk., gorszy gatunek niżej notowania. — Żyto niemieckie, dobre, zdrowe, najmniej 121 funtów holenderskiej wagi 19 marek, najmniej 118 funtów holenderskiej wagi 187 marek. — Jęczmień dla młynarzy 142—146 marek. — Jęczmień dla browarów 146—154 marek. — Groch na paszę 16 do 174 marek, do gotowania bez interesu. — Owies 142—151 marek. Ceny ustanowiono na Bydgoszcz.

Za wszelkie ogłoszenia i reklamy nie bierze Redakcja żadnej odpowiadłości.

Fabryka papierosów i tureck. tytuł „WULKAN“

I. F. J. Komendziński w Drezniu zwraca Szanownym Amatorom łaskawą uwagę na swoje papierosy i tureckie tytuły, które we wszystkich główniejszych odnośnych handlach są do nabycia.

Berlin, dnia 9 maja 1908.

Ciąganie popołudniowe.

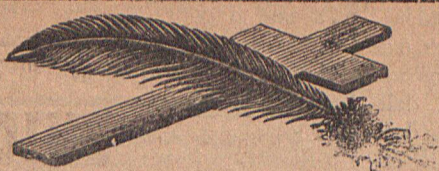
(Numera przy których wygrana nie oznaczona w nawiasach wygrywają 240 marek.)

103 69 242 40 325 478 732 865 1181 469 872 977 2184
62 235 458 72 689 [1000] 3246 75 911 4005 55 125 34 [500]
632 775 [500] 5045 249 803 [500] 568 900 6261 618 66 731
1230 36 344 [500] 92 506 760 [1000] 877 945 67 8135 87
292 310 48 46 708 808 929 9000 2 117 28 28 806 620
[1000] 718
10110 60 62 [3000] 218 [500] 454 578 689 836 [8000]
958 [1000] 10088 994 317 46 525 805 991 12071 184 210
350 717 800 18 68 [1000] 129 815 14089 890 484 785 875
15453 579 946 [1000] 16702 6 890 29 68 17300 569 754
93 12082 222 99 304 [1000] 19082 295 388 414 555 684 979
83 87
20794 860 99 21102 [500] 264 67 338 [1000] 520 21237
228 475 518 834 23167 358 895 24288 466 640 [500] 792
[500] 687 977 25700 [1000] 970 26215 72 529 45 835
27101 209 10 418 60 584 711 892 28015 48 614 387 55
549 627 29019 145 208 588 [500] 658 [500] 813 [1000] 984
30010 148 65 270 636 31548 62 786 920 32056 188
450 648 59 68 98 747 855 904 11 33288 884 92 34146 255
94 490 853 57 35114 331 47 580 616 38 85 811 27 954 98
36030 57 153 248 [500] 88 392 627 755 929 37203 397 454
643 744 934 38094 818 84 855 98 781 [500] 866 39117 26
318 25 32 544 701 96 886 922
42009 14 71 882 715 888 957 95 [1000] 41295 583 676
98 [500] 787 42188 [500] 307 373 946 42322 613 743 50
44118 335 476 599 605 718 822 45172 255 75 322 71 875 84
46188 310 664 760 64 47070 124 201 234 539 835 48217
317 37 450 708 85 42012 11 484 511 63 686 788 808 54
50244 526 [3000] 31 605 51183 838 [1000] 74 80 457
921 22 [500] 75 52108 498 [500] 502 [500] 6 825 902 48
53017 114 [500] 406 54 [500] 57 888 95 933 [500] 54132
208 321 38 72 569 914 87 55155 [1000] 87 201 332 312 746
[8000] 873 911 55 71 99 56148 74 852 488 94 540 660 738
856 57000 15 31 167 374 506 95 607 20 24 [500] 48 790
58303 33 278 397 872 84 999 59179 85 347 475 544 836
957 71
60020 [1000] 141 [3000] 337 418 68 86 [500] 604 799
[8000] 61275 379 621 [500] 852 77 62050 281 [500] 508
15 70 781 81 684 867 149 69 435 42 49 570 638 771 859 87
980 64003 10 181 206 [500] 28 [500] 45 74 46 584 [1000]
627 800 72 14 994 76 65088 378 597 87 586 66206 [1000]
317 748 [3000] 532 90 67188 435 865 340 68006 194 296
878 926 65097 67 120 360 583 677 677 922 [1000] 78
70009 149 208 75 607 80 602 710 982 85 73014 18 254
957 22017 312 22 405 901 602 710 982 85 73014 18 254
338 141 701 74551 [500] 650 770 932 81 23 75115 60 70
287 399 161 555 636 738 81 [500] 913 76052 15 147 845 452
[3000] 502 77051 120 87 208 12 80 337 50 449 858 918
73555 388 72086 555 777 288
80206 [3000] 108 94 425 66 615 62 [1000] 229 300 75
742 923 68 82046 325 477 614 82000 18 131 205 35 405
[500] 548 659 89 [300] 71 [500] 883 947 84040 [500] 128
245 513 687 702 29 823 85038 204 400 542 55 627 [1000] 80
731 810 68037 414 [500] 69 780 346 68 87153 305 15 449
512 45 49 52 805 [1000] 941 88096 314 582 694 380 [3000]
992 29045 70 [500] 24 1 373 84 485 740 [500] 72 898 [500]
93000 2 46 92 192 327 43 [500] 458 79 700 654 91014
32 97 65 164 400 70 44 48 97 93036 218 354 400 598 65 845
723 44 814 52 65 [500] 919 914 129 317 35 798 875 980 85
95194 [500] 411 51 527 95 637 510 943 96289 28 578 659
45 823 97083 507 24 51 93 [1000] 648 784 [3000] 813
95004 106 234 47 99150 97 305 10 34 598 804
100091 182 258 351 55 [500] 667 76 101485 640
705 39 99 829 [3000] 102016 62 86 462 555 [1000] 103083
[3000] 96 151 818 40 580 85 886 [1000] 89 924 104316 86
854 55 58 92 105127 362 413 74 892 955 [500] 106144
91 219 597 [1000] 669 789 107068 847 614 798 901
108022 48 145 256 [3000] 67 375 432 109018 [500] 81
168 420 596 [1000] 940 83
110037 100 355 418 69 584 724 871 959 111056 72
134 332 [3000] 945 60 79 89 112164 87 221 72 491 95 97
[5000] 695 723 63 889 95 922 56 [500] 818 103664 107 80
201 75 [1000] 309 586 [1000] 89 114019 129 239 393 478
[500] 642 791 842 [500] 115001 [500] 11 35 802 [500] 342
68 [3000] 587 825 945 116023 159 251 353 476 764 117088
71 119 453 765 118116 222 567 694 748 67 999 [1000]
119000 33 112 13 18 [500] 398 [500] 400 525 748 900
120088 174 644 605 49 818 916 59 121210 85 825
64 407 700 30 [500] 76 999 [500] 122105 224 588 825
[500] 52 55 980 [500] 123020 111 22 488 634 747 61 77
944 124024 215 74 810 [500] 458 787 [1000] 877 899 125465
516 738 981 126014 102 43 815 645 701 59 127117 52
516 [3000] 622 [1000] 80 728 71 211 [1000] 35 67 [3000]
128014 51 97 [1000] 209 477 505 90 [500] 905 129062
525 64 672 81 704 53 898
130156 610 [1000] 702 83 824 63 131084 129 70
257 500 132078 190 903 7 302 20 69 451 93 550 633 57
78 844 972 133587 668 725 134083 158 [500] 287 320 74
410 502 11 719 35 887 965 82 135117 [1000] 89 95 823
422 674 74 829 [500] 136689 850 61 69 891 986 137059
99 188 358 138078 122 270 857 640 721 61 988 139003
280 [3000] 675 825 83
140078 112 78 [3000] 316 24 401 80 523 965 141123
308 678 [1000] 889 74 80 976 78 142822 34 552 143025
76 229 338 51 439 55 596 [500] 762 144309 737 982

Berlin, dnia 9 maja 1908.
Ciąganie przedpołudniowe.

(Numera przy których wygrana nie oznaczona w nawiasach wygrywają 240 marek.)

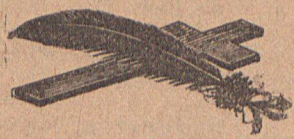
100 27 261 332 [500] 92 513 25 32 827 1067 [1000] 809
30 650 2123 59 260 336 44 [1000] 564 652 [1000] 769 3069
101 390 77 327 36 467 502 888 4247 [500] 408 523 34 600
5068 181 527 98 154 68 859 60 6686 129 255 81 [500] 357
485 627 [500] 74 900 [1000] 7040 265 348 64 484 505 76 777
802 907 8165 241 572 84 905 71 [500] 9044 141 [500] 217
[1000] 850 406 28 59 1506 978 [1000]
10025 203 302 302 745 845 50 11034 135 [3000] 313
485 563 889 [500] 12108 544 668 788 13081 29 123 700
818 968 14011 116 251 618 [3000] 46 775 15124 40 660
783 583 959 17712 317 579 68 92 [500] 870 915 18138 63
65 93 [500] 323 517 50 19372 [500] 561 65 678 970
20053 162 86 403 532 622 901 21184 207 84 369 512
68 71 76 637 907 22053 372 456 744 887 965 [1000] 23012
[1000] 164 [500] 228 31 62 667 24055 105 227 94 388 580
681 800 4 25073 118 316 583 65 857 939 26029 179 [3000]
213 14 63 511 [1000] 60 410 78 735 835 91 [3000] 805 15
5804 27032 20 113 710 218 566 719 24 80 230891 162
344 68 563 672 29034 [500] 194 220 [500] 657 764 80 835
301919 74 856 510 33 781 915 20 31024 42 64 184 406
77 528 59 615 32135 92 [500] 86 33002 206 8 392 633
[1000] 98 745 953 [500] 33002 135 333 610 29 35009 216
318 383 772 36113 250 465 96 217 84 93 37057 85 95
224 98 794 581 38066 374 93 560 774 819 76 915 [1000] 24
39390 [1000] 618 53
40063 124 280 370 [500] 315 455 918 26 79 41054 341
541 428 759 68 882 88 917 48 42032 61 113 46 [500] 201 53
358 35 329 954 57 42313 435 509 28 847 934 44073 [500]
113 415 30 502 506 908 45155 77 80 209 566 619 29 733 57
46387 601 767 82 802 902 47002 [1000] 234 84 614 32 610
39 45045 108 433 88 49007 628 732 886 [500]
5055 257 89 516 42 486 90 [1000] 758 877 51240 557
635 98 718 87 816 28 97 52087 304 5 52 619 [3000] 26
39 49 60 812 [500] 90 53059 181 234 807 [500] 455 726
927 51 54012 18 821 806 913 86 55118 90 219 530 464
321 [1000] 47 519 31 [1000] 728 [1000] 56183 263 344 47
420 338 771 37 67047 64 501 996 71 [3000] 720 [500]
55049 227 419 [1000] 354 59079 38 141 65 216 377 83
415 23 28 31 520 [1000] 729 802 [500] 12
60300 361 678 860 984 61247 43 969 588 80 94 [3000]
698 [1000] 862038 74 168 [1000] 93 [500] 95 202 [1000]
818 82 [1000] 809 979 [3000] 63026 48 56 [1000] 274 94 342
60 [1000] 65 78 618 736 43 85 834 54 64079 36 123 87
855 498 563 64 751 838 966 65135 [1000] 51 95 508 782
[8000] 837 931 [3000] 66303 430 539 635 [500] 90 896
567 473 331 55 [1000] 483 698 738 68165 320 568 85
784 69108 299 306 455 678 747 981 83
70106 105 [1000] 21 505 [1000] 632 745 71033 163
367 380 [3000] 611 82 839 54 72016 26 60 292 60 467 543
610 83 48 83 835 82 73113 [1000] 565 84 636 739 881 97
916 [500] 88 724108 200 [1000] 75025 218 30 [1000] 357
202 645 49 367 76065 105 18 19 290 91 305 421 632 775
[500] 996 77150 325 959 78353 634 773 821 904 1 79033
206 369 519 615 [500] 44
80093 100 [500] 632 788 829 922 36 42 [500] 81068 163
228 429 685 55 806 505 82220 307 84 92 539 68 709 833
[3000] 95 83317 748 56 [1000] 81 847 [500] 96 84014 51 95
181 [500] 853 412 640 735 931 85104 43 78 277 386 671
88 86084 465 590 914 87139 [1000] 263 800 446 49 743
837 946 88138 220 61 787 [1000] 915 88122 266 323 169
506 [500] 17 18 737 904
90135 428 80 556 702 91107 56 72 334 48 [500] 88
490 [500] 555 58 558 92140 218 604 21 59 819 93 95
93178 [3000] 570 [1000] 77 638 700 880 955 [500] 94015
64 70 529 828 63 95023 121 645 96079 [3000] 279 598
557 878 [500] 928 97096 145 611 427 58 87 702 18 832 932
98016 78 104 10 63 [1000] 417 610 [3000] 88 728 [500]
99044 338 679
100027 418 547

W niedzielę o godz. 3 po południu rozstała się z tym światem, opatrzona św. Sakramentami, po długich i ciężkich cierpieniach nasza najukochańsza córka, siostra i szwagierka s. p.

Ewa Betz

w 19 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w środę o godzinie 3 i pół z domu żałoby, ul. Wawrzyńca 13, o czym krewnym i znajomym donosi w ciężkim smutku pogrążona rodzina.

Dnia 11-go b. m. rano o godzinie 6-tej zasnął w Bogu opatrzony św. Sakramentami po krótkich lecz ciężkich cierpieniach mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec i dziadek s. p.

Leopold Fromm

przeżywszy lat 60. Ekspozycja do kościoła odbędzie się w czwartek przed południem o godzinie 9 i pół, nabożeństwo żałobne, poczem pogrzeb, o czym donosi krewnym i znajomym ciężko strapiąca

żona z dziećmi i rodziną.

Osobnych uwiadomień się nie wysyła.

Oborniki, dnia 12 maja 1908.

Magnetyzm osobisty i wzmocnienie pamięci

Uprawianie ich i stosowanie praktyczne w życiu codziennym. Ogłoszenie nieznanych dotąd faktów o znakomitej pamięci i o wpływie osobistym na innych. Zdumiewająca nieumiejętność korzystania z własnej wewnętrznej mocy. Biuro Psychologicznego Wydawnictwa rozpowszechnia bezpłatnie broszury na te tematy.

Pewna dobrze znana firma wzbudza ogólne zaciekawienie nowym i oryginalnym, lecz bardzo kosztownym sposobem reklamy — zupełnie bezpłatnym ofiarowaniem książek. Tę małą, ładnie ilustrowaną książkę, otrzymać może po prostu od Psychologicznego Wydawnictwa każdy, kto tylko się zwróci listownie po nią do powyższej firmy.

Tytuł tej oryginalnej broszury — „Nasza siła wewnętrzna”; na treść jej składają się wysoce ciekawe spostrzeżenia o zarzuconych badaniach naukowych nad kwestią magnetyzmu osobistego czyli przeciągającej mocy charakteru, oraz o wzmocnieniu pamięci.

Broszura ta rozpatruje też i zastosowanie oraz przemianę siły fizycznej w psychiczną. Zadaniem wydawcy jest obudzić zainteresowanie do popularnych współczesnych dzieł psychologicznych odpowiedziami na następujące i podobne im pytania:

Czy rzeczywistość istnieje droga, dzięki której można zdobyć dobrą pamięć i magnetyzm osobisty? Czy można niewzruszenie się nim posilować? Czy rzeczywistość można tym sposobem osiągnąć zadowolenie, szczęście i powodzenie? W jaki sposób została wyjaśniona tajemnica magnetyzmu osobistego? Czy magnetyzm ma jakikolwiek związek z hipnotyzmem i mesmeryzmem, czy też stanowi samodzielne zjawisko duchowe? Czy zmieni on nasze uczucia? Czy istnieje prawo prawd duchowych!

Psychologiczne wydawnictwo, Warszawa, Wierzbowa 8. Pasaż No. 28.

Nazwisko i adres należy pisać wyraźnie.

Najuprzejmiej prosimy o przysłanie siedmiokopiejkowej marki na przesyłkę.

Ponieważ książka ta posiada ogromną wagę dla wielu osób, prosimy z przyczyn zupełnie zrozumiałych, ażeby zwracał się po nią tylko ten, kogo kwestye te interesują szczerze. 2450

Saletre chilijska

tomasówkę, kainit, superfosfat, oraz wszelkie sztuczne nawozy poleca po znanych tanich cenach 6022

Centralna Drogeria

Hurtownie J. Czepczyński Detalicznie

Poznań, Stary Rynek 8

Telefon 233. Telefon 238.

Magazyny hurtowne ul. Południowa 3.

Potrzebuje zaraz samotnego ogrodnika

do dworu polskiego pod Poznaniem, choćby niezupełnie był wypraktykowany w swem zawodzie. Zgłosz. przyjm. Matelkiewicz 2449 pośredniczka miejsce Poznań, św. Marcin nr. 20.

Dom sławno p. Lubascl potrzebuje

kowala - maszyniste

z czeladnikiem i uczniem zaraz lub od 1-go lipca. Zgłoszenia do Zarządu.

Kasa Związku Ziemiaków

przyjmuje depozyta i drobne oszczędności poczynając od 1 marki i płaci:

za rocznem wypowiedzeniem 5 0/0
za półrocznem wypowiedzeniem 4 1/2 0/0
za kwartalnem wypowiedzeniem 4 1/4 0/0
na każdorazowe żądanie 4 1/2 0/0

Adres: ZWIĄZEK ZIEMIANK, Poznań, (Posen) ulica Wiktoryi 2 ptr. — Telefon 1615. 6136

Wieś rycerska

Nowawieś pod Borzykowem, około 1200 mórg, ewent. i mniej i to najpiękniejszej pszennej ziemi, włącznie 100 mórg smużnych łąk, ładnie zaokrąglone, z budynkami w samym środku, jest do nabycia.

Budynki bardzo dobre, obszerne, wszystkie masywne. Dwór pański, pałac o 12 pokojach, wewnątrz nowo odrestaurowany, w pięknym obszernej parku. Inwentarz liczny; inwentarz martwy nadkompletny. Podwórze w czworobok zwarte. Całość robi w ogóle bardzo sympatyczne wrażenie. Szkoła w miejscu. Najbliższa stacja kolejowa Borzykowo 6 klm. i Miłosław 8 klm. Stan hipoteczny, tylko bank.

Zaliczki, już najmniej 30,000 marek.

Na wezwanie zamówienie u nas w Poznaniu (telefon 1960) konie oczekiwać będą na dworcu w Borzykowie lub Miłosławiu.

Drwski & Langner Dom Bankowy w Poznaniu Rycerska 38. Telefon 1960.

Pewna egzystencja dla każdego rzemieślnika!

Mam zamiar mój

DOM w Granowie

blisko przy kościele, z chlewem i ogrodem, w którym się znajduje kram kolonialny i interes rzeźnicki, sprzedać zaraz lub w dzierżawie. 2447

Aleks. Budziński Poznań, Schulzenstr. 2. Cenniki darmo i franko.

Wszelkie gatunki budulec, belkowania, deski, kantówki, szalówka i łaty są każdego czasu do nabycia w tartaku majątności Nekla. Przyjmuje się także większe zamówienia na żądanie kupującego. Zgłoszenia proszę przysłać pod adresem: Adameczewski, nadleśniczy Rajmundowo, p. Nekla (kr. Schroda). 2450

Skład w dobrej okolicy, w którym kilkanaście lat istniał interes wiktualny, jest zaraz do wynajęcia J. Murkowski, Poznań, ul. Długa 3. 2315

Mam pełnomocnictwo sprzedać gospodarstwo w okolicy Pniew położone, składające się z 86 mórg ziemi w tem 10 mórg boru, 3 morgi łąki, budynki w dobrym stanie z kompletnym i martwym inwentarzem, z małym wymiarem za cenę 21 tys. mk. przy małej wpłacie, ponieważ właściciel z powodu posiadania własności i interesu w Poznaniu gospodarstwa tego objąć nie może. Zgłosz. przyjmuje M. Włodarczyk, Główna, Mittelstr. 17.

Pokój i kuchnia zaraz do wynajęcia. Tylne Chwaliszewo 26.

Restauracya

jest zaraz tania do nabycia. Zgłoszenia przyjmuje 2395

K. Szafranek, św. Łazarz, ul. Graniczna nr. 12.

Potrzebni od lipca: 2461

Gospodynie do dworu z gotow. i bez gotow. Gospodynie na probostwa samodzielnie do dworów Kuchmistrzynie, panny służące, praczk dworskie, Pokojówki, Nianki, do dworu Bony do dworu i miasta Nauczycielki Pośred. posad „Stellenvermittler“ Franciszek Niedzielski, Posen, Wienerstr. 6 pt. Telf. 1036. (Zaraz potr. Kucharz do hotelu. Służący kaw. do miasta. Pisarz gosp. do dworu.)

Potrzebna

służąca

umiejąca gotować na 2 osoby od 15 maja r. b. 2458

J. Smyczyński, św. Marcin 27.

Panny do krawiecczyn potrzebne zaraz 2459

Pniewska, plac Wilhelmowski 17 i p. w pod.

Potrzebny zaraz 2375

włódnar

Dom. Wódki, Wreschen.

Od 1 lipca poszukuje się 2414

gospodyni w młodszym wieku, znającej się na chowie drobiu, umiejącej dobrze gotować itd. Kopie świadectw przysłać do Dom. Krusza podludowa p. Montwy.

Potrzebny zaraz

elew gospod. lub pisarz za wysokim wynagrodzeniem. Zgłosz. przyjmuje Olszewski, 2415

Dom. Szoldry, poczta.

Pisarz

do pola potrzebny od 1. 7. 1908.

Dom Turzno, p. Tauer, Westpreusen. 2377

Panny do krawiecczyn mogą się zgłosić na stałe zatrudnienie J. Grabowska, Piotra Plac 4.

Nauczyciel emeryt. w wieku 45 lat poszukuje zajęcia w biurze lub innego stosownego. Łask. zgłosz. uprasza Fr. Radke, 2446

Główno p. Posen.

Znajduj umiesz. zaraz od lipca Dobre Gospodynie pokojowe panny służ. Doskonale kowal ze zacięz. Inni ofic. dworscy 2452

Pośrednik miejsce Stefan Chelmecki, Poznań, plac Wilhelmowski 17 i ptr. p.

Panny i uczennice do krawiecczyn mogą się zgłosić J. Golawiecka, ulica Murna 3. I ptr. 2448

Poszukuję zaraz: Kucharki, pokojówki, dziewczęta do dzieci i do każdej roboty. 2445

P. Pruchinska, biuro strażców, św. Marcin 5 III wchód w podwórzu II p.

Uczeń

z chęcią do pracy z lepszym wykształceniem szkolnym potrzebny P. Heyducki, Pleszew, 2457

Centralna drogeria, Pleszew, (Pleschen).

Konwie do transportowania mleka oraz wszelkie sprząty mlecznicze.

Centryfugi „Perfect” system najlepszy 30 ltr. centryfugi po 67,50 M.

Maszyny do wyrabiania masła z drzewa i cala z blachy stalowej.

Szafy żelazne i ogniotrwałe, specjalne dla kas kościelnych i Spółek,

Kasoty stalowe do pieniędzy w 6 wielkościach od 6,00 M. poczynając.

Szafki do pieniędzy do wmurowania od 27,00 M. poczynając.

Ogrodnicze noże, nożyczki, pilki, oraz wszelkie przybory.

Schmidta maszyny do prania. Ramy do suszenia firan. Wydzymalnie.

Kasoty Stiebel, oraz deski do liczenia pieniędzy, dębowe.

Prasy żelazne i stalowe z przyborami do kpiowania.

Lózka żelazne i angielskie. Umywalki. Bidety, klozety pokojowe poleca

Specjalny magazyn sprzętów kuchennych i domowo gosodarezych. 1903

Firma T. Otmianowski

właściciele B. Ziolkiewicz. — S. Mińcikiewicz.

Telef. 565. Poznań — Bazar. Telef. 565

Nie kupujcie raz taniej!!

na cały świat wysłać zegarki z 5-let. piśmienną gwarancją, i już dokładnie obelagane i na minutę uregulowane. Dowodem liczne z całego świata zamówienia i podziękowania. — Kto nie kupi, to trudno, sam sobie szkodzi.

Zegarek cyl. niki. kluczykowy 6 kamieni 5,40 M.

Zegarek cyl. niki. kluc. 6 kam. 2 złoczone brzegi 5,90 „

Zegarek pryman werk, 6 kamieni 2 złoczone brzegi 7,75 „

Zegarek pryman czysto-srebrny 6 kamieni, 2 złoczone brzegi 9,85 „

Zegarek pryman masyw, czysto srebrny, 10 k., 2 zł. brzegi 11,75 „

Najpiękniejsze z wizerunkiem Matki Boskiej bardzo trwałe, i ciężkie, masyw czysto srebrne zegarki na 10 kamieni, 2 złote brzegi, pryman werk już po 12,00, 14,00, 16,00 mk. Nikl. rem. bez gwarancji zegarki po 2,35, 2,95, 3,50 mk., czarne stalowe mk. 4,20, Budziki Cenniki około 3000 ilustracji na zegarki, po mk. 1,85 lańcuszki, pierścienie oraz noże, brzoły, kłasy, rewolwery, portmonetki, harmoniki, skrzypce, flety, klarnety wysłać każdemu darmo i franko.

M. Danecki, Poznań

Posen, Bismarkstr. nr. 2.

Wysok karmelitański Amel

zadziwiający środek przeciw reumatyzmowi, ischias, bólowi głowy i zębów. 2285

Butelka 60 fenigów i 1 markę.

Amolersand Hamburg 21.

Do nabycia w wszystkich aptekach i lepszych drogeriach.

Niezmównane w użyciu

machiny do malowania

desinfekcyi i konserwowania wszelkiego rodzaju budynków gospodarczych, jako też do skrapiania drzew i roślin. Odznaczają się wobec ręcznej pracy tanią, dokładnością i szybkością, gdyż zastępują więcej niż 20 robotników z pędzlem w ręku.

Adres do listów: A. Bryliński, Poznań—Posen.

Adres do teleg.: A. Bryliński, Poznań.

Poznań, ulica Rycerska 11-a. — Telefon 69.

Skład maszyn i narzędzi rolniczych krajowego i zagranicznego wyrobu, jako też części zapasowych do rozmaitych plugów i maszyn. — Pracownia do napraw.

Kasa oszczędności

Banku Rolniczo-Przemysłowego Kwilecki, Potocki & Sp.

Przyjmuję na oprocentowanie wkładki każdej wysokości, od 1 mk. poczynając i placę od 3 do 4 i pół proc. wedle umowy.

Spółka stolarska tylko Poznań, Jezuitska 5

meble i całkowite wyprawy w wielkim wyborze po przystępnych cenach i na dogodnych warunkach.